

မြန်မာနိုင်ငံတွင်းရှိ ဆန္ဒအလျောက် လေးစားလိုက်နာနိုင်သော လုံခြုံရေးနှင့် လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ အခြေခံမူများ (VPSHR) လုပ်ငန်းအဖွဲ့

နောက်ခံအကြောင်းအရာ

ဆန္ဒအလျောက် လေးစားလိုက်နာနိုင်သော လုံခြုံရေးနှင့် လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ အခြေခံမူများ (VPSHR) အား ၂၀၀၀ ခုနှစ်တွင် စတင် မိတ်ဆက်ခဲ့ပြီး ကုမ္ပဏီများမှ လူ့အခွင့်အရေးနှင့် အခြေခံလွတ်လပ်ခွင့်အား လေးစားလိုက်နာနိုင်ရန် ဒီဇိုင်းရေးဆွဲထားသည့် လမ်းညွှန်ဖြစ် ပါသည်။ ၎င်းမှာ ကုမ္ပဏီများ၏ လုပ်ငန်းလည်ပတ်နေသည့် နေရာများ၌ ဘေးအန္တရာယ်နှင့် လုံခြုံရေးဆိုင်ရာများကို ထိန်းသိမ်းရန်အတွက် အားပေးထားသည့် မူဘောင်လည်း ဖြစ်ပါသည်။ အထူးသဖြင့် VPSHR သည် ကုမ္ပဏီများမှ ပြည်သူ့လုံခြုံရေးဝန်ထမ်းများနှင့် ပုဂ္ဂလိက လုံခြုံရေးဝန်ထမ်းများအား ၎င်းတို့၏ အဆောက်အအုံများနှင့် ပစ္စည်းများအား ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရန် ချိတ်ဆက်လုပ်ကိုင်စေသည့်အခါ လူ့အခွင့်အရေးကို လေးစားလိုက်နာမှုရှိကြောင်းသေချာစေရန် ကုမ္ပဏီဖက်မှ ပြီးပြည့်စုံသည့် လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ ချိုးဖောက်မှု ဖြစ်နိုင် ခြေအန္တရာယ်များအား ဆန်းစစ်ခြင်း (Human Rights Risk Assessment) တစ်ရပ်ကိုလုပ်ဆောင်ရန် လမ်းညွှန်ထားပါသည်။ VPSHR အား တစ်ကမ္ဘာလုံးရှိ များစွာသော ထိပ်တန်းရေနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့၊ သတ္တုလုပ်ငန်းကုမ္ပဏီများက ကျင့်သုံးလိုက်နာကြသလို အခြေခံ အဆောက်အအုံလုပ်ငန်းနှင့် စွမ်းအင်ကဲ့သို့သော အခြားကဏ္ဍများမှ ကုမ္ပဏီများကလည်း ကျင့်သုံးလိုက်နာလျက်ရှိပါသည်။ အပြည်ပြည် ဆိုင်ရာ ငွေချေးလုပ်ငန်းများနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများကလည်း ဤအခြေခံမူများတွင် ပါဝင်သည့် အလေ့အကျင့်များအား ကုမ္ပဏီများမှ လိုက်နာကျင့်သုံးရန် အားပေးသည် (သို့မဟုတ်) လိုက်နာကျင့်သုံး စေလိုကြသည်။ ဤ အခြေခံမူများသည် လူ့အခွင့်အရေး ချိုးဖောက်နိုင်ခြေရှိမှုများကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်နိုင်ရန်အတွက် ကုမ္ပဏီများအား ကူညီပေးနိုင်သည့်အပြင် ၎င်းလူ့အခွင့်အရေး ချိုးဖောက်နိုင်ခြေ အန္တရာယ်များအား ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရန် ထိရောက်ပြီး အဓိပ္ပာယ်ပြည့်ဝသည့် ခြေလှမ်းများချမှတ်နိုင်ရန်အတွက်လည်း ကူညီပေးသလို လုပ်ငန်းများအတွင်း လူ့အခွင့်အရေးကို လေးစားမှုရှိကြောင်း သေချာစေရန်လည်း ကူညီပေးပါသည်။

ဆန္ဒအလျောက် လေးစားလိုက်နာနိုင်သော လုံခြုံရေးနှင့် လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာအခြေခံမူများ (VPSHR) အား ဒေသအဆင့်တွင်မိတ်ဆက်၍ မြန်မာပြည်တွင်း၌ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက် လုပ်ငန်းအဖွဲ့ကို (ယခင်က ကနဦးစမ်းသပ်လုပ်ငန်းအဖွဲ့ဟု ခေါ်တွင်ခဲ့သည်) ဖွဲ့စည်းနိုင်ရန် ၂၀၁၆ ခုနှစ်တွင် ရွေးချယ်ခံခဲ့ရသည့် ကနဦးစမ်းသပ်ဆဲအဆင့် နိုင်ငံ သုံးနိုင်ငံ (အခြားနှစ်နိုင်ငံမှာ နိုင်ဂျီးရီးယားနှင့်ဂါနာ)တွင် တစ်နိုင်ငံ အပါအဝင် ဖြစ်ပါသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင်းရှိ ဆန္ဒအလျောက် လေးစားလိုက်နာနိုင်သော လုံခြုံရေးနှင့် လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာအခြေခံမူများ (VPSHR) အား ရှေ့ပြေး ဆောင်ရွက်နေသည့် အဖွဲ့ဝင်များ။

- စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများ။ Chevron၊ Shell၊ Total၊ Woodside Energy နှင့် PanAust
- အစိုးရ (သံရုံးများ)။ သြစတြေးလျ၊ ကနေဒါ၊ နယ်သာလန်၊ နော်ဝေ၊ ဆွစ်ဇာလန်၊ UK နှင့် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု။
- အရပ်ဖက်အဖွဲ့အစည်း။ CDA ၏ ပူးပေါင်းလေ့လာသင်ယူမှု စီမံကိန်း၊ လူ့အခွင့်အရေး စောင့်ကြည့်လေ့လာရေးအဖွဲ့ (HRW)၊ International Alert၊ Pact နှင့် Search for Common Ground။
- စောင့်ကြည့်လေ့လာသူများ။ လက်ရှိ VPSHR အား မြန်မာနိုင်ငံတွင် လုပ်ငန်းဆောင်တာများ လုပ်ကိုင်လျက်ရှိသော အဖွဲ့အစည်း များမှာ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ဘဏ္ဍာရေးကော်ပိုရေးရှင်း၊ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ကြက်ခြေနီအသင်းနှင့် ရန်ကုန်အခြေစိုက် မြန်မာ့ စီးပွားရေးကဏ္ဍ တာဝန်ယူမှုရှိရေး။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဆန္ဒအလျောက် လေးစားလိုက်နာနိုင်သော လုံခြုံရေးနှင့် လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ အခြေခံမူများ (VPSHR) ၏ လုပ်ငန်း ဆောင်တာများအား ရှေ့ပြေးဆောင်ရွက်နေသည့် အဖွဲ့ဝင်များသည် ပြည်တွင်း၌ ဤအခြေခံမူများမှ ရရှိနိုင်သည့် အကျိုးကျေးဇူးများကို သိရှိရန်နှင့် ၎င်းအဖွဲ့များမှ မည်သည့် ပုံစံမျိုးဖြင့် ထောက်ပံ့ပေးပါက ထိရောက်၍ အကျိုးရှိနိုင်ကြောင်း သိရှိနားလည်ရန် ခြုံငုံသုံးသပ်သည့် လေ့လာဆန်းစစ်မှုတစ်ခုကို လုပ်ဆောင်ခဲ့ပါသည်။ ၎င်းလေ့လာဆန်းစစ်မှုအတွက် Peace Nexus အဖွဲ့မှ ဘဏ္ဍာငွေထောက်ပံ့ပေးခဲ့ပြီး

အာရှပဋိပက္ခနှင့်လုံခြုံရေး (ACAS) အကြံပေးအဖွဲ့မှ ၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလနှင့် မတ်လထဲတွင် လေ့လာပြုစုရေးသားခဲ့ပါသည်။ (၎င်းအစီရင်ခံစာကို <http://www.myanmar-responsiblebusiness.org/dialogues/voluntary-principles/steering-committee.html>) တွင် လေ့လာဖတ်ရှုနိုင်ပါသည်။)

၎င်းလေ့လာဆန်းစစ်မှု၏ တွေ့ရှိချက်များအရ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဆန္ဒအလျောက် လေးစားလိုက်နာနိုင်သော လုံခြုံရေးနှင့် လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ အခြေခံမူများ (VPSHR) နှင့် ကနဦး စမ်းသပ်လုပ်ငန်းအဖွဲ့(Pilot Group) ရှိခြင်းသည် အကျိုးရှိ၍ တန်ဖိုးတက်စေနိုင်မည် ဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရှိခဲ့ပါသည်။ ထိုသို့ အကျိုးရှိစေရန်အတွက် ကနဦးစမ်းသပ်လုပ်ငန်းအဖွဲ့မှ အဓိကလုပ်ငန်းကဏ္ဍများတွင် သိသိသာသာ လုပ်ဆောင်နေကြသော နိုင်ငံတွင်းနှင့် ဒေသတွင်းကုမ္ပဏီများအား လက်တွဲဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် ကနဦးစမ်းသပ်လုပ်ငန်းအဖွဲ့မှ မြန်မာနိုင်ငံတွင် လုပ်ဆောင်ရမည့် ကဏ္ဍကြီးသုံးခုကိုလည်း သတ်မှတ်ဖော်ထုတ်ထားပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ-

- ၁။ လေ့လာရရှိသည့် သင်ခန်းစာများနှင့် အလေ့အကျင့်ကောင်းများအား မျှဝေရန်။
- ၂။ မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ဒေသတွင်း ကုမ္ပဏီများအား VPSHR ကို လေးစား လိုက်နာကျင့်သုံးနိုင်ရေး ကူညီထောက်ပံ့ပေးရန်နှင့်-
- ၃။ VPSHRနှင့်စပ်လျဉ်း၍ဖြစ်ပေါ်လာသောဒေသတွင်းစိန်ခေါ်မှုများအတွက်ကုမ္ပဏီများ၏တုံ့ပြန်ချက်များအားကူညီပံ့ပေးရန်တို့ ဖြစ်ပါသည်။

အဆိုပါ လေ့လာဆန်းစစ်မှု အစီရင်ခံစာ၌ မြန်မာနိုင်ငံရှိ VPSHR အဖွဲ့ဝင် များကို အချို့သော အကြံပြုချက်များဖြင့် နိဂုံးချုပ်ထားပါသည်။

- ၁။ ကနဦးတွင် ဆန္ဒအလျောက်လေးစား လိုက်နာနိုင်သော လုံခြုံရေးနှင့် လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ အခြေခံမူများ (VPSHR) ကို မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း၌ စိတ်ပါဝင်စားမှုရှိသောအဖွဲ့များဖြင့် လုပ်ငန်းအဖွဲ့တစ်ခုကို တည်ထောင်ရန်။ အဆိုပါလုပ်ငန်းအဖွဲ့အား ယူကေ သံရုံးနှင့် Total ကုမ္ပဏီ တို့မှ တွဲဖက်ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဆောင်ရွက်ပေးသည့် ဦးဆောင်ကော်မတီမှ ဆောင်ရွက်ရန်။ ၎င်းတွင် လိုအပ်သည့် စီမံအုပ်ချုပ်မှုနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များကိုရေးဆွဲပြီး ရှေ့ပြေးဆောင်ရွက်နေသည့် အဖွဲ့ဝင်များ မဟုတ်သော စိတ်ပါဝင်စားသူများအား ကော်မတီအတွင်း တိုးချဲ့ပါဝင်စေခြင်းနှင့် ၎င်း၏ အကောင်းကျိုး၊ ဆိုးကျိုးတို့အပြင် ထိရောက်မှု အားနည်းခြင်း/ဂုဏ်သိက္ခာအားထိခိုက်နိုင်ခြေတို့အတွက် စိုးရိမ်သည့်အမြင်များကိုလည်း ထည့်သွင်းစဉ်းစားရန်။
- ၂။ ပိရူးနိုင်ငံနှင့် ဂါနာနိုင်ငံတို့၏ အတွေ့အကြုံများကို နမူနာယူ၍ ၂၀၁၉ ခုနှစ်အကုန်ထိတိုင်အောင် ဦးစီးဆောင်ရွက်လှုပ်ရှားမှုများ ပါဝင်သည့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်နှင့်အချိန်ဇယားကို သတ်မှတ်ရန်။ ဆွေးနွေးမှုများသာပြုလုပ်ပြီး လက်တွေ့ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ခြင်း မရှိသည့် အခြေအနေမျိုးကို ရှောင်ကျဉ်ရန်နှင့်အများအတွက် အကျိုးရှိစေမည့် တာဝန်ယူပေးပေါင်းလုပ်ဆောင်ခြင်း စိတ်ဓာတ်ကို မြှင့်တင်ပေးရန်အတွက် ၎င်းအချိန်ဇယားကို အသုံးပြု၍ တဖြည်းဖြည်းသင်ယူရန်နှင့် တန်ဖိုးတိုးလာသည့် ကိစ္စရပ်များကို တပ်ဆင့်တိုးတက်လာစေရေးလုပ်ဆောင်ရန်။
- ၃။ ဆက်စပ်သည့် လုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရာတွင် ပူးပေါင်းပါဝင်ရန်အတွက် သိသိသာသာ လုပ်ကိုင်နေကြသော အဓိကလုပ်ငန်းကဏ္ဍများရှိ နိုင်ငံတွင်းနှင့်ဒေသတွင်း ကုမ္ပဏီများအား ဖိတ်ကြားရန်။ သို့သော် ဆန္ဒအလျောက် လေးစားလိုက်နာနိုင်သော လုံခြုံရေးနှင့် လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ အခြေခံမူများ (VPSHR) ကို လိုက်နာကျင့်သုံးခြင်း မရှိသည့် ကုမ္ပဏီများအား အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် သတ်မှတ်ခြင်း(သို့မဟုတ်) ၎င်းကုမ္ပဏီများအား ဘဏ္ဍာကြေးငွေ ထောက်ပံ့ပေးရန် တောင်းဆိုခြင်းမျိုး (ဥပမာ-အတွင်းရေးမှူးထံသို့ ငွေကြေးထောက်ပံ့ပေးရန် တောင်းဆိုခြင်းမျိုး) ကို ရှောင်ရှားရန်။
- ၄။ မြန်မာ့စီးပွားရေးကဏ္ဍ တာဝန်ယူမှုရှိ ရေး အထောက်အကူပြုဌာနအား ၂၀၁၉ ခုနှစ်အကုန်အထိ လုပ်ငန်းအဖွဲ့၏ ကြားကာလအတွင်း စီစဉ်ဆောင်ရွက်သူအဖြစ် လုပ်ဆောင်ပေးရေး တောင်းဆိုရန်နှင့် ၂၀၁၉ ခုနှစ် ဒုတိယနှစ်ဝက်တွင် အတွင်းရေးမှူး လိုအပ်ခြင်း ရှိမရှိနှင့် လိုအပ်ပါက အဆိုပါရာထူးအား မည်သို့သတ်မှတ်ထားရှိရမည်ဖြစ်ကြောင်းနှင့် မည်သို့ဘဏ္ဍာငွေ ထောက်ပံ့ပေးနိုင်မည်ဖြစ်ကြောင်း တစ်ပါတည်းထည့်သွင်းစဉ်းစားရန်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင်းရှိ ဆန္ဒအလျောက် လေးစားလိုက်နာနိုင်သော လုံခြုံရေးနှင့် လူ့အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ အခြေခံမူများ (VPSHR) ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းအဖွဲ့သည် ၎င်းတို့၏ ဦးဆောင်ကော်မတီအစည်းအဝေး တစ်ရပ်ကို ၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ မေလ ၁၈ ရက်နေ့တွင် မြန်မာ့စီးပွားရေးကဏ္ဍ တာဝန်ယူမှုရှိရေး အထောက်အကူပြုဌာနရုံး၌ ကျင်းပခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါ ကော်မတီအစည်းအဝေးကို ယူကေသံရုံး နှင့် TOTAL ကုမ္ပဏီတို့မှ တွဲဖက်ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး ရှေ့ပြေးဆောင်ရွက်နေသည့် အဖွဲ့အစည်းများမှ အဖွဲ့ဝင် (၁၆) ဦး တက်ရောက်ခဲ့ပြီး လေ့လာစောင့်ကြည့်သူများဖြစ်သည့် အစိုးရများ၊ ကုမ္ပဏီများနှင့် အစိုးရမဟုတ်သော အဖွဲ့အစည်းများ၏ ကိုယ်စားလှယ် များလည်း တက်ရောက်ခဲ့ကြပါသည်။

၎င်းကော်မတီသည်လေ့လာရေးသားထားသည့်အစီရင်ခံစာတွင်ပါရှိသည့်အကြောင်းအရာများအားဆွေးနွေးခြင်းနှင့်အတည်ပြုခြင်းများက ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး ၂၀၁၈ ခုနှစ်တွင် ဆောင်ရွက်သင့်သည့် အဆိုပြု လုပ်ငန်းများကို လည်း ပြုစုခဲ့ပါသည်။ ၎င်းတွင် VPSHR အားမိတ်ဆက်သည့် ဆွေးနွေးပွဲများ လုပ်ဆောင်ရန်ပါရှိပြီး ၎င်းဆွေးနွေးပွဲများတွင် အောက်ပါအဖွဲ့အစည်းနှင့် ပုဂ္ဂိုလ်များ ပါဝင်ပါသည်။

- ၁။ VPSHR ၏ အဖွဲ့ဝင်မဟုတ်သော မြန်မာနိုင်ငံတွင်း၌ လုပ်ငန်းများလုပ်ဆောင်နေသည့် ရေနံနှင့်သဘာဝ ဓာတ်ငွေ့ကုမ္ပဏီများ။
- ၂။ လုံခြုံရေးကုမ္ပဏီများ။
- ၃။ အရပ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများ။
- ၄။ နေပြည်တော်ရှိ အစိုးရအရာရှိများ (ရေနံနှင့် သဘာဝဓာတ်ငွေ့၊ သတ္တု တွင်းလုပ်ငန်း)။

သတင်းအချက်အလက်များ ပိုမိုသိရှိလိုပါက အောက်ပါလင့်ခ်များကို ဆက်လက်ဖတ်ရှုနိုင်ပါသည်။

<http://www.myanmar-responsiblebusiness.org/dialogues/voluntary-principles/>

<http://www.voluntaryprinciples.org/>